

PS. ALLEHANDA OM VARJEHANDA

Djävlar i såret

Operatörer har alltid varit kända för sitt kärnfulla språk i operationssalen. På samma sätt som fotgängare genomgår en märklig metamorfos och förvandlas från timida varelser till aggressiva neurotiker bara de hamnat bakom en bilratt, påverkas även den blidaste kirurg så fort vederbörande har tvättat händerna, fått på sig en grön rock, mössa, munskydd och handskar.

Svordomarnas bokfördes och graderades

Vid en Medline-sökning upptäckte Fausto Palazzo och Orlando Warner till sin förvåning att frågan om förekomsten av svordomar bland kirurger under operation inte ägnats den vetenskapliga uppmärksamhet som ämnet berättigar till, och gjorde följaktligen en undersökning som publicerats i BMJs julnummer – ett nummer som utmärker sig för att vidga materialet utöver det mera konventionellt medicinska [1].

Författarna förde bok över det antal svordomar som presterades under fullnarkos av öronläkare, ortopedier, urologer, allmänkirurger och gynekologer. En av författarna arbetade som anestesiológ och hade därför möjlighet att bokföra svordomarna, som graderades 1, 2, 3 beroende på graden av hädelse. S k »four letter words» uppnådde t ex maximala 3 poäng.

Stor skillnad mellan specialiteterna

Även om operationerna varierade något i längd, så var det uppenbart att antalet svordomar per tidsperiod varierade dramatiskt mellan specialiteterna – med ortopederna i klar ledning, svärades sex gånger mer än öronläkarna och med övriga operatörer någonstans där emellan.

BMJ erbjuder möjlighet till e-postkommunikation, och artikeln ledde

omedelbart till ett dussintal kommentarer. Vissa läkare fann det pinsamt att beteendet omnämndes i en vetenskaplig tidskrift, andra menade att kirurger svär jämt, vare sig de opererar eller inte. Några efterlyste en objektiv jämförelse med läkare som inte opererar och hävdade att det mycket väl kan finnas ett lika torftigt språkbruk även inom andra specialiteter.

Krav på förnyad gradering

En amerikansk student konstaterade slutligen att svordomar har olika betydelse i England (där studien gjordes) och i USA. Vissa grova trepoängsord enligt engelskt språkbruk skulle i USA närmast uppfattas som normalprosa, något som ställer krav på en förnyad gradering av svordomar som anpassats

efter olika former av anglosaxiskt språkbruk. Och slutligen framhöll en ögonläkare att det faktum att det förekommer få svordomar vid ögonoperationer enbart beror på att de flesta patienterna där opereras i lokalbedövning. De få gånger som ögonpatienterna är nedsövda skaffar sig ögonläkarna samma språkbruk som ortopederna.

Stephan Rössner
Stockholm

Referens

1. Palazzo FF, Warner OJ. Surgeons swear when operating: fact or myth? *BMJ* 1999; 319:1611.